

Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova

Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

"Aprob"

Directorul Centrului de Excelență în
Educație Artistică „Ștefan Neaga”,

Dr. Perju Gheorghe

"11" octombrie 2017

Curriculumul modular

S.01.O.019 *Aplicarea elementelor notației muzicale*

Specialitatea
215260 Muzicologie

Calificarea
265237 Muzicolog

Chișinău, 2017

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

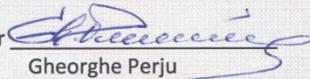
Ivancenco Valentina, profesor, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

Manoila Iana, profesor, grad didactic I, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Director

Gheorghe Perju

"11" Octombrie 2017

Recenzenți:

Martîenco Neli, director adjunct pe instruire, grad didactic superior, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”;

Belii Vitalie, dr., conf. univ., director adjunct în educație, Centrul de Excelență în Educație Artistică „Ștefan Neaga”.

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic
<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	5
III. Competențele profesionale specifice modulului	6
IV. Administrarea modulului	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	10
VII. Studiu individual ghidat de profesor.....	11
VIII. Lecții individuale programate	12
IX. Sugestii metodologice	13
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	15
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	17
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	17

I. Preliminarii

Statutul Curriculumului. Curriculumul modular *Aplicarea elementelor notației muzicale I* este un document normativ și obligatoriu pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de formare profesională *Arte*, specialitatea *Muzicologie*, în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar.

Actualul Curriculum asigură procesul de predare-învățare-evaluare a cursului de *Aplicare a elementelor notației muzicale I* și este conceput astfel încât să permită profesorilor posibilitatea de a-și elabora o strategie eficientă de organizare a demersului educațional.

Obiectul de studiu al disciplinei *Teoria Muzicii*, care este o ramură a muzicologiei, un domeniu important în educația și instruirea unui muzician profesionist, reprezintă o știință a muzicii care se bazează pe multiple laturi ale acesteia: cea practică și teoretică, aplicativă și fundamentală, creatoare, interpretativă și receptivă, diacronică și sincronă, cognitivă și educativă, etică și estetică.

În cadrul disciplinei *Aplicarea elementelor notației muzicale I* vor fi studiate elementele fundamentale ale limbajului muzical bazate pe sunet-intonație care vor aduce primele cunoștințe despre aspectul unei creații muzicale.

În Curriculumul modular este inclus acel material care este considerat mai necesar, ce are ca scop familiarizarea elevilor cu disciplina respectivă. Pe parcursul predării acestui curs se va pune accentul pe aspectul muzical-educativ în raport cu cel muzical-instructiv. În expunerea materialului tematic sunt introduse unele considerații teoretice din alte domenii ale muzicologiei care formează un tot întreg al științei ca: armonia, organologia, teoria formelor muzicale, folclorul, contrapunctul, literatura muzicii etc. Acestea însă, se vor demonstra în conformitate cu necesitățile sesizării fenomenelor creației muzicale la nivel de teorie a muzicii.

Aplicarea elementelor notației muzicale I le oferă viitorilor specialiști oportunitatea operării cu un limbaj muzical-teoretic universal. Prin intermediul lui se vor nota, descifra, analiza, citi și reda o creație muzicală, câștigând echivalența între activitatea de recunoaștere și cea artistică, orientată spre formarea unui specialist apt să răspundă cerințelor actuale ale învățământului european.

Cunoștințele teoretice acumulate vor fi utile pentru activitatea practică a viitorului muzicolog și vor aprofunda competențele în domeniul artei muzicale.

Funcțiile Curriculumului. Funcțiile de bază ale Curriculumului sunt:

- Act normativ al procesului de predare, învățare, evaluare și certificare în contextul unei pedagogii axate pe competențe;
- Reper pentru proiectarea didactică și desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe;
- Competență de bază pentru elaborarea manualelor tipărite, manualelor electronice, ghidurilor metodologice, testelor de evaluare.

Beneficiarii Curriculumului. Curriculumul este destinat:

- Profesorilor din instituția de învățământ profesional tehnic postsecundar;
- Autorilor de manuale și ghiduri metodologice;
- Elevilor care își fac studiile la specialitatea în cauză;
- Membrilor comisiilor de identificare, evaluare și recunoaștere a rezultatelor învățării, dobândite în contexte non-formale și informale.

Scopul. Acest modul formează și dezvoltă la elevi un nivel înalt al cunoștințelor speciale în domeniul *Muzicologiei* pentru a fi capabili să expună argumentat idei concrete, să posede gândire logică și analitică comparativă. Modulul dezvoltă competențe artistice, oferă posibilitatea de a motiva studierea specialității prin dezvoltarea unor concepții și sarcini complexe. Disciplina în cauză va forma la viitorii muzicologi cunoștințe și abilități necesare pentru a analiza, sesiza, asimila fenomenele muzicale, urmărind tendința de formare a competențelor de specialitate. Compatibilitatea Curriculumului va fi ajustată cu strategiile europene din domeniul educației, care conduc la formarea competențelor indispensabile unei societăți democratice.

Unitățile de curs, ce în mod obligatoriu certifică disciplina până la demararea procesului de instruire a modulului în cauză, sunt:

Solfegiu și Abecedarul muzicii;

S. 01. O.017 *Teoria muzicii I.*

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Problemele fundamentale trasate în cadrul Curriculumului *Aplicarea elementelor notației muzicale I* necesită înțelegerea, aprofundarea și gestionarea fenomenelor muzicale actuale, ce contribuie la formarea competențelor profesionale prin elaborarea de proiecte, utilizarea unor principii și metode bine cunoscute în domeniu.

Activitățile didactice la *Aplicarea elementelor notației muzicale I* se vor realiza în cadrul orelor individuale ghidate de profesor.

Unitatea cursului permite elevilor adaptarea la nivelului cognitiv al acesteia pentru:

- a opera cu concepții și noțiuni specifice;
- a utiliza creativ elementele studiate;
- a o avea ca suport în activitatea muzicală practică, interpretativă, științifică sau didactica muzicală.

Studiul disciplinei se implică la mod direct, asupra utilizării cunoștințelor de bază, contribuie la însușirea, explicarea și interpretarea unor tipuri variate de concepte, situații, procese etc.

Importanța cunoștințelor și deprinderilor obținute în cadrul valorificării disciplinei, reprezintă componenta majoră a oricărui nucleu funcțional din structura educației artistice postsecundare, cu perspectiva de perfecționare a studiilor prin programe de licență, masterat și doctorat în instituția superioară de profil.

Disciplinele de specialitate, printre care *Aplicarea elementelor notației muzicale I*, își propun să pregătească *muzicologi* cu competențe corespunzătoare, asigurându-i viitorului absolvent o integrare în condiții avantajoase.

Complexitatea de discipline incluse în planul de învățământ contribuie la formarea unor muzicieni cu o temeinică pregătire muzical-teoretică constituind o garanție a calității actului didactic. Elevii de la specialitatea *Muzicologie* beneficiază pe parcursul studiilor de numeroase oportunități de afirmare prin participare la manifestări științifice, concursuri de profil, olimpiade.

Actualmente, specialitatea *Muzicologie* este una din cele mai dificile și solicitate pe piața muncii prin oportunitățile pe care le oferă în calitate de: profesori ai disciplinelor muzical-teoretice în școlile de muzică și arte, redactori ai emisiunilor muzicale, prezentatori ai diverselor activități din cadrul edificiilor culturale, lectori etc.

III. Competențele profesionale specifice modului

Cunoștințele obținute la *Aplicarea elementelor notației muzicale I* sunt predestinate explicării unor variate tipuri de concepte, situații, procese sau proiecte asociate domeniului descifrării artei muzicale precum:

CS1. Aprecierea valorică a disciplinei și interacțiunea ei cu celelalte discipline muzical-teoretice;

CS2. Capacitatea de a nota: un fragment muzical, creația muzicală de autor, transcrierea (din memorie) a lucrărilor audiate, dicteul muzical utilizând semnele grafice specifice înălțimii, duratei, intensității și timbrului sunetului etc.

CS3. Aplicarea bazelor teoretice ale artei muzicale (mijloacelor de expresivitate, structurii ș.a.) necesare înțelegerii creației muzicale;

CS4. Identificarea aspectelor limbajului muzical și a rolului fiecărui element studiat în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al lucrării;

CS5. Însușirea limbajului metro- ritmic, elementelor obligatorii de organizare și formare a conținutului emotiv al creației muzicale;

CS6. Manifestarea cunoștințelor acumulate din cursul didactic al *Aplicarea elementelor notației muzicale I* în cadrul altor discipline muzical-teoretice (solfegiu, armonia, contrapunctul, organologia, literatura muzicii etc.);

CS7. Utilizarea adecvată a limbajului muzical-teoretic de specialitate în descifrarea modală a creației muzicale;

CS8. Identificarea aspectelor limbajului muzical și a rolului fiecărui element studiat în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al lucrării.

IV. Administrarea modului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică			
I	30	-	15	15	-	1

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Conceptul unității de curs Teoria muzicii. Calitățile sunetului muzical.		
UC1. Aprecierea valorică a disciplinei teoria muzicii și interacțiunea ei cu celelalte discipline muzical-teoretice	1.1 Teoria muzicii ca știință conceptuală care definește categoriile și concepțiile celorlalte discipline muzical-teoretice; 1.2 Sunetul ca fenomen fizic; 1.3 Sunetul ca fenomen psihofiziologic; 1.4 Calitățile sunetului muzical, aspectul general.	A.1. Aprecierea valorică a sunetului muzical ca fenomen fizic și psihofiziologic; A.2. Definirea noțiunilor calităților sunetului muzical.
2. Calitățile sunetului muzical; Înălțimea; Durata; Intensitatea și Timbrul.		
UC2. Capacitatea de a nota: un fragment muzical; creație muzicală de autor; transcrierea (din memorie) a lucrărilor audiate; dicteul muzical; utilizând elementele grafice specifice înălțimii, duratei, intensității și timbrului sunetului	2.1 Înălțimea sunetului muzical și particularitățile fizice ale sunetului: 2.1.1 Noțiunea de înălțime a sunetului muzical, particularitățile fizice și psihofiziologice; 2.1.2 Înălțimea, ca fenomen de bază a sunetului muzical; 2.1.3 Semnele grafice ce contribuie la notarea înălțimii sunetului; 2.1.4 Sistemul muzical. Scara generală muzicală. Clasificarea octavelor. Acordajul.	A.3. Utilizarea elementelor grafice ce contribuie la notarea înălțimii sunetului; A.4. Aprofundarea datelor teoretice și celor practice cu privire la notația înălțimii sunetului muzical prin exerciții scrise, interpretarea la pian și solfegiere; A.5. Analiza înălțimii sunetului în diverse fragmente muzicale;
	2.2 Durata sunetului muzical: 2.2.1 Noțiunea de durată a sunetului și particularitățile fizice; 2.2.2 Elementele de bază ce contribuie la prezentarea grafică a duratei sunetului; 2.2.3 Semnele grafice ce contribuie la notarea duratei sunetului; 2.2.4 Diviziunile valorilor de durată: binare, ternare, excepționale.	A.6. Utilizarea elementelor grafice de notare a duratei sunetului; A.7. Aprofundarea datelor teoretice cu privire la notația duratei; A.8. Dezvoltarea capacității de recunoaștere a elementelor de limbaj ritmic; A.9. Operarea cu date de la cursul teoretic în aplicații practice: variante de interpretare; metro-ritmice, dicteuri metrou-ritmice, solmizare.
	2.3 Intensitatea și timbrul sunetului: 2.3.1 Noțiunea de intensitate a sunetului; 2.3.2 Varietățile intensității sonore (nuașelor dinamice). Prezentarea grafică; 2.3.3 Nuașele dinamice ce indică: Intensitate uniformă; 2.3.4 Schimbarea progresivă a intensității; 2.3.5 Schimbarea progresivă a	A.10. Utilizarea grafică a elementelor limbajului muzical ce contribuie la notarea intensității sunetului; A.11. Aprofundarea datelor teoretice cu privire la notația intensității sunetului în sistemul tradițional; A.13. Recunoașterea auditivă a elementelor de limbaj muzical; A.14. Utilizarea grafică a

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	intensității și a mișcării; 2.3.6 Varietățile accentelor; 2.3.7 Noțiunea de timbru muzical ; 2.3.8 Prezentarea grafică a timbrului muzical; 2.3.9 Scara naturală (rezonanța naturală a corpurilor sonore); 2.3.10 Notarea modificărilor timbrale; 2.3.11 Elementele de bază ce contribuie la prezentarea grafică a timbrului sunetului.	elementelor limbajului muzical ce contribuie la notarea intensității și timbrului; A.15. Aprofundarea datelor teoretice cu privire la notația timbrului muzical în sistemul tradițional; A.16. Aprecierea timbrului muzical în cadrul analizei unor exemple muzicale; A.17. Recunoașterea auditivă a modificărilor timbrale.
3. Notația muzicală. Abrevierile notației muzicale.		
UC2. Capacitatea de a nota: un fragment muzical; creație muzicală de autor; transcrierea (din memorie) a lucrărilor audiate; dicteul muzical; utilizând elementele grafice specifice abrevierilor notației muzicale	3.1 Notația grafică a înălțimii și duratei sunetului muzical; 3.2 Notația alfabetică; 3.3 Notația silabică; 3.4 Unele noțiuni de notație contemporană; 3.5 Clasificările notației muzicale; 3.6 Prezentarea grafică a notației muzicale (sumativ) și a abrevierilor notației muzicale.	A.18. Utilizarea elementelor grafice de notare a abrevierilor notației muzicale; A.19. Înțelegerea, aprofundarea datelor teoretice însușite la curs cu privire la organizarea acustico-muzicală a materialului sonor; A.20. Dobândirea priceperii de analiză a datelor teoretice; A.21. Identificarea notației și abrevierilor notației muzicale atât în creații, cât și în exerciții speciale formate cu acest scop; A.22. Interpretarea la pian a textului muzical cu abrevieri de notație.
4. Sistemul cheilor.		
UC3. Aplicarea bazelor teoretice ale artei muzicale (mijloacelor de expresivitate, structurii ș.a.) necesare înțelegerii creației muzicale	4.1 Noțiuni generale cu privire la sistemul cheilor; 4.2 Varietățile cheilor utilizate practic; 4.3 Cheia sol (de pe prima și a doua linie a portativului); 4.4 Cheia fa (de pe liniile a treia, a patra, a cincea a portativului); 4.5 Cheia do (de pe toate liniile portativului); 4.6 Instrumentele muzicale și cheile atribuite lor în cadrul orchestrei simfonice	A.23. Înțelegerea aprofundată a datelor teoretice cu privire la sistemul celor trei chei sol, do, fa ; A.24. Dezvoltarea capacităților de recunoaștere a cheilor în creațiile muzicale; A.25. Citirea și notarea înălțimii sunetului în diverse chei; A.26. Analiza unui fragment muzical pe mai multe voci în diverse chei (din partitură orchestrală); A.27. Descifrarea practică ale exemplelor din manuale și crestomații; A.28. Notarea instrumentelor prin cheile atribuite în cadrul orchestrei simfonice.
5. Metrul. Elementele metricii muzicale. Măsura. Măsurile simple, compuse, mixte. Ritmul. Elementele ritmicii muzicale. Gruparea duratelor în măsurile simple, compuse și mixte. Sincopa. Tempoul și caracterul execuției.		
UC4. Identificarea aspectelor	5.1 Noțiuni generale cu privire la	A.29. Înțelegerea, aprofundarea

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
limbajului muzical și a rolului fiecărui element studiat în redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al lucrării	<p>metru; 5.2 Metrul – unitate de organizare a creației muzicale; 5.3 Măsura – unitate de structurare a creației muzicale; 5.4 Măsurile simple binare și ternare; 5.5 Măsurile compuse binare și ternare; 5.6 Măsurile compuse mixte; 5.7 Măsurile incomplete, alternative, corespondente; 5.8 Noțiuni generale cu privire la ritmul muzical; 5.9 Semnificația ritmului în creația muzicală; 5.10 Ritmul, ritmica și formula ritmică; 5.11 Clasificarea accentelor ritmice; 5.12 Gruparea duratelor în măsurile simple binare și ternare; 5.13 Gruparea duratelor în măsurile complexe binare și ternare; 5.14 Gruparea duratelor în măsurile compuse mixte și muzica vocală; 5.15 Noțiunea de sincopă muzicală; 5.16 Procedeele de formare a sincopei; 5.17 Măsurile incomplete, alternative, corespondente; 5.18 Polimetria și poliritmia; 5.19 Noțiuni generale cu privire la tempoul muzical; 5.20 Varietățile termenilor care indică mișcarea unei piese muzicale:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ mișcarea uniformă; ▪ accelerarea sau diminuarea tempoului; ▪ de expresie. 	<p>datelor teoretice cu privire la elementele metricii muzicale; A.30. Dezvoltarea capacităților de recunoaștere a varietăților de măsuri simple, complexe (binare, ternare) și a celor mixte; A.31. Corelarea efectului expresiv al lucrărilor audiate cu elementele metricii; A.32. Dobândirea priceperii de utilizare diversificată a formulelor ritmice; A.33. Repartizarea corectă a formulelor ritmice în măsurile simple, complexe, mixte și muzica vocală; A.34. Interpretarea diverselor formule ritmice; A.35. Evidențierea diverselor formule ritmice în exemple muzicale prin recunoaștere, reproducere, notare; A.36. Recunoașterea varietăților de sincope; A.37. Aprecierea intrărilor cruzice și anacruzice în creația muzicală; A.38. Determinarea fenomenului de polimetrie și poliritmie; A.39. Demonstrarea însușirii temeinice a informației teoretice în realizările practice proprii; A.40. Descifrarea diferitor aspecte de tempo în creațiile muzicale interpretate.</p>
6. Ritmurile specifice în muzica universală și muzica populară română autohtonă.		
UC5. Însușirea limbajului metro- ritmic, elementelor obligatorii de organizare și formare a conținutului emotiv al creației muzicale	<p>6.1 Definirea noțiunilor generale cu privire la varietatea ritmurilor specifice în muzica universală; 6.2 Ritmurile specifice în creațiile instrumentale după tempo și conținut; 6.3 Ritmurile specifice în creațiile instrumental-vocale; 6.4 Genurile sistemului ritmic măsurat în muzica populară autohtonă; 6.5 Genurile sistemului ritmic <i>parlando</i> în muzica populară autohtonă; 6.6 Genurile sistemului ritmic <i>axak</i> în muzica populară autohtonă;</p>	<p>A.41. Caracterizarea genurilor de dans în muzica universală; A.42. Dezvoltarea capacităților de recunoaștere a diverselor sisteme metro-ritmice în muzica universală; A.43. Sistemizarea genurilor de dans în muzica populară autohtonă; A.44. Interpretarea exemplurilor muzicale cu varietățile ritmice specifice dansurilor, întâlnite în muzica universală; A.45. Interpretarea exemplurilor muzicale cu varietățile ritmice specifice genurilor întâlnite în</p>

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
	6.7 Metrica și ritmica în creațiile muzicale contemporane.	muzica populară.
7. Modul. Noțiuni generale. Caracteristicile modului major și minor.		
UC6. Manifestarea cunoștințelor acumulate din cursul didactic al <i>Teoriei muzicii</i> în cadrul altor discipline muzical-teoretice (solfegiu, armonia, contrapunctul, organologia, literatura muzicii etc.)	7.1 Noțiuni generale despre mod și elementele lui; 7.2 Modul major și caracteristicile; 7.3 Varietățile modului major; 7.4 Funcțiunile treptelor în modul major; 7.5 Tonalitatea. Tonalitățile majore cu diezi și bemoli; 7.6 Enarmonismul tonalităților; 7.7 Modul minor și caracteristicile lui; 7.8 Varietățile modului minor; 7.9 Funcțiunile treptelor în modul minor; 7.10 Tonalitatea. Tonalitățile minore cu diezi și bemoli; 7.11 Raporturile tonale: paralele, omonime, enarmonice, înrudite.	A.46. Recunoașterea modului major în creațiile audiate; A.47. Identificarea tonalităților majore în analiza auditivă; A.48. Dobândirea priceperii de egalare enarmonică a tonalităților; A.49. Recunoașterea modului minor în creațiile audiate; A.50. Identificarea tonalităților minore în analiza auditivă; A.51. Dobândirea priceperii de egalare enarmonică a tonalităților; A.52. Formarea raporturilor tonale prin aranjarea tonalităților în cadran sau spirală; A.53. Analiza comparativă a creațiilor muzicale cu alternare modală și a raporturilor tonale.
8. Modurile diatonice ale muzicii populare. Modurile diatonice modificate ale muzicii populare. Alte tipuri de moduri.		
UC7. Utilizarea terminologiei muzicale de specialitate în descifrarea modală a creației	8.1 Premisele istorice cu privire la apariția și denumirea modurilor diatonice ale muzicii populare; 8.2 Varietățile modurilor diatonice ale muzicii populare majore; 8.3 Varietățile modurilor diatonice ale muzicii populare minore; 8.4. Modurile diatonice alternative ale muzicii populare în creațiile muzicale; 8.5. Pentatonica, varietățile; 8.6. Modurile diatonice modificate ale muzicii populare; 8.7 Varietățile modurilor populare diatonice modificate majore; 8.8 Varietățile modurilor populare diatonice modificate minore; 8.9 Alte tipuri de moduri.	A.54. Recunoașterea modurilor diatonice ale muzicii populare majore și minore; A.55. Aprecierea modurilor diatonice în creația muzicală; A.56. Dobândirea priceperii de compunere a exemplelor muzicale proprii prin utilizarea modurilor diatonice ale muzicii populare; A.57. Recunoașterea auditivă a modurilor diatonice a muzicii populare; A.58. Aprecierea modurilor diatonice modificate în creația muzicală; A.59. Dobândirea priceperii de compunere a exemplelor muzicale proprii prin utilizarea modurilor diatonice modificate ale muzicii populare; A.60. Recunoașterea auditivă a modurilor diatonice modificate a muzicii populare.
9. Interval. Noțiuni generale.		
UC8 . Identificarea elementelor limbajului muzical și a rolului fiecărui în	9.1 Interval. Noțiuni generale; 9.2 Elementele de bază ce contribuie la formarea unui interval (mărimile	A.61. Înțelegerea datelor teoretice însușite la curs cu privire la intervalele de bază;

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
redarea imaginii artistice și a mesajului ideatic al lucrării	cantitativă și calitativă); 9.3 Mărimea cantitativă a intervalului în cadrul unei octave; 9.4 Mărimea calitativă a intervalului în cadrul unei octave.	A.62. Formarea intervalelor simple de la sunetul propus ; A.63. Modificarea mărimii calitative a intervalelor propuse; A.64. Aplicarea practică a intervalelor în analizele exemplurilor muzicale, interpretarea la pian, intonarea solfegiilor; dicteuri muzicale etc.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Notația muzicală: – Înălțimea sunetului; – Durata sunetului; – Timbrul și intensitatea sunetului. Abrevierile notației muzicale.	8	-	4	4
2.	Sistemul cheilor.	4	-	2	2
3.	Metrul. Ritmul.	6	-	3	3
4.	Ritmurile specifice în muzica universală și muzica populară română autohtonă.	2	-	1	1
5.	Modul. Noțiuni generale. Caracteristicile modului major și minor.	4	-	2	2
6.	Modurile diatonice ale muzicii populare. Modurile diatonice modificate ale muzicii populare. Alte tipuri de moduri.	4	-	2	2
7.	Interval. Noțiuni generale.	2	-	1	1
	Total	30	-	15	15

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
<i>1. Conceptul unității de curs Teoria muzicii. Calitățile sunetului muzical.</i>			
1.1 Sunetul ca fenomen fizic; 1.2 Sunetul ca fenomen psihofiziologic; 1.3 Calitățile sunetului muzical, aspect general.	1.1 Studiu de caz 1.2 Studiu de caz 1.3 Studiu de caz	Comunicare	Săptămâna 2

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
2. Notația muzicală. Abrevierile notației muzicale.			
2.1 Înălțimea sunetului 2.2 Durata sunetului 2.3 Intensitatea și timbrul sunetului 2.4 Abrevierile notației muzicale	2.1 Proiect individual 2.2 Proiect individual 2.3 Proiect individual 2.4 Proiect individual	Demonstrarea proiectului	Săptămâna 3 Săptămâna 4 Săptămâna 5 Săptămâna 6
3. Sistemul cheilor.			
3.1 Cheile sol, fa, do	3.1 Proiect individual	Demonstrarea proiectului	Săptămâna 7
4. Metrul. Ritmul.			
4.1 Metrul. Ritmul. Măsura. 4.2 Gruparea duratelor în măsurile simple, compuse, mixte și în muzica vocală	4.1 Referat 4.2 Proiect individual	Comunicare Demonstrarea proiectului	Săptămâna 8 Săptămâna 9
5. Ritmurile specifice în muzica universală și muzica populară română autohtonă.			
5.1 Ritmurile specifice în muzica universală și muzica populară română	5.1 Studiul de caz	Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 10
6. Modul. Noțiuni generale. Caracteristicile modului major și minor.			
6.1 Modul major și minor	6.1 Proiect individual	Comunicare Demonstrarea proiectului	Săptămâna 11
7. Modurile diatonice ale muzicii populare.			
7.1 Conținutul și modul de formare a modurilor populare diatonice 7.2 Conținutul și modul de formare a modurilor populare diatonice modificate	7.1 Situație de problemă 7.2 Studiu de caz	Rezolvarea situației de problemă Prezentarea studiului de caz	Săptămâna 12-13 Săptămâna 14
8. Intervalul. Noțiuni generale.			
8.1 Formarea intervalelor simple	8.1 Proiect individual	Comunicare	Săptămâna 15

VIII. Lecții individuale programate

Pentru elevii de la specialitatea Muzicologie în planul de învățământ sunt prevăzute lecții individuale practice la **Aplicarea elementelor notației muzicale I**, contact direct. Cu acest scop se propun variantele unor conținuturi pentru desfășurarea lor.

Nr. crt.	Unități de învățare	Lucrări practice	ore
1.	Notația muzicală a înălțimii sunetului ;	Obiective și exerciții la temele respective; Exerciții la pian; Analiza semnelor grafice studiate în exemplele formate cu acest scop.	1
2.	Notația muzicală a duratei sunetului;	Obiective și exerciții la temele respective; Exerciții la pian; Analiza semnelor grafice studiate în exemplele formate cu acest scop.	1
3.	Notația muzicală a intensității și timbrului sunetului;	Obiective și exerciții la temele respective; Exerciții la pian; Analiza semnelor grafice studiate în	1

		exemplele formate cu acest scop.	
4.	Abrevierile notației muzicale;	Obiective și exerciții la temele respective; Exerciții la pian; Analiza semnelor grafice studiate în exemplele formate cu acest scop.	1
5.	Sistemul cheilor.	Descifrarea din crestomații și manuale, culegeri de solfegii a diverselor sisteme de chei; Intonarea și interpretarea la pian a exemplelor notate în cheile sol, fa, do .	1
6.	Sistemul cheilor.	Descifrarea din crestomații și manuale, culegeri de solfegii a diverselor sisteme de chei; Intonarea și interpretarea la pian a exemplelor notate în cheile sol, fa, do .	1
7.	Metrul. Elementele metricii muzicale. Măsura. Măsurile simple, compuse, mixte.	Obiective și exerciții referitoare la elementele metricii muzicale, măsurilor simple, compuse, mixte. Dezvoltarea capacităților de recunoaștere a varietăților de măsuri; Interpretarea la pian; Analiza exercițiilor.	1
8.	Ritmul. Elementele ritmicii muzicale. Gruparea duratelor în măsurile simple, compuse și mixte.	Obiective și exerciții referitoare la elementele ritmicii muzicale; Dobândirea priceperii de utilizare a diverselor formulelor ritmice; Interpretarea la pian; Analiza exercițiilor; Gruparea duratelor în măsurile simple, compuse, mixte și muzica vocală.	1
9.	Sincopa. Tempoul și caracterul execuției.	Obiective și exerciții scrise referitoare la procedeele de formare a sincopei muzicale; Descifrarea termenilor care indică mișcarea unei piese muzicale; Interpretarea la pian; Analiza exercițiilor.	1
10.	Ritmurile specifice în muzica populară română autohtonă.	Referat; Selectarea diverselor genuri ale muzicii populare autohtone cu sistemele ritmice măsurat, parlando, axac.	1
11.	Modul major.	Obiective și exerciții scrise referitor la formarea: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tetracordurilor și varietăților; ▪ Modulului major și varietăților; ▪ Cadranului tonal al tonalităților majore cu diezi și bemoli (cu notație alfabetică); ▪ Tonalităților enarmonice majore practice; 	1
12.	Modul minor.	Obiective și exerciții scrise referitor la formarea: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Tetracordurilor și varietăților; ▪ Modulului minor și varietăților; ▪ Cadranului tonal al tonalităților minore cu diezi și bemoli (cu notație alfabetică); 	1

		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tonalităților enarmonice minore practice; ▪ Raporturilor tonale. 	
13.	Modurile diatonice ale muzicii populare.	Selectarea de exemple muzicale în diverse moduri ale muzicii populare; Interpretarea la pian a modurilor diatonice majore și minore; Compunerea exemplelor proprii prin utilizarea modurilor diatonice majore și minore.	1
14.	Modurile diatonice modificate ale muzicii populare și alte tipuri de moduri.	Selectarea de exemple muzicale în diverse moduri diatonice modificate ale muzicii populare; Interpretarea la pian a modurilor diatonice modificate majore și minore; Compunerea exemplelor proprii prin utilizarea modurilor diatonice modificate majore și minore.	1
15.	Lecție de totalizare a materialului semestrial	Test sumativ	1

IX. Sugestii metodologice

Curriculumul modular la *Aplicarea elementelor notației muzicale I* constituie un suport metodologic al cursului și are drept scop formarea și dezvoltarea competențelor profesionale ale elevilor din învățământul profesional tehnic postsecundar la specialitatea Muzicologie. Pentru eficientizarea asimilării cunoștințelor la *Aplicarea elementelor notației muzicale I* se propune utilizarea metodelor de *predare-învățare* activ participative, printre avantajele cărora putem enumera următoarele:

- Centrarea pe elev și activitate;
- Accentuarea pe dezvoltarea gândirii, formarea aptitudinilor și a deprinderilor;
- Încurajarea participării elevilor, inițiativa și implicarea;
- Determinarea parteneriatului profesor-elev prin realizarea unei comunicații multidirecționale.

Se recomandă orientarea către metode bazate pe îndeplinirea unor sarcini de lucru, utilizându-se cu precădere rezolvarea unei game cât mai variate de aplicații practice și punându-se accent pe înfăptuirea cu exactitate și la timp a cerințelor sarcinilor de lucru. Realizarea proiectelor în cadrul activităților practice va urmări dezvoltarea abilităților de lucru în echipă.

Pentru aceasta se vor alege cele mai potrivite metode didactice: *descoperirea, discuția în grup, dezbateră/masa rotundă, studiul de caz, observația individuală etc.* În activitățile individuale, accentul se va pune pe studierea, analiza și sistematizarea materialului teoretic și practic în scopul îndeplinirii sarcinilor de lucru individual. Acestea vor fi prezentate în formă de argumentare scrisă, referat, proiect elaborat, studiu de caz.

Adaptarea la noile cerințe cere modificarea metodelor și principiilor de lucru în auditoriu la unitatea de curs. În procesul de formare a abilităților, pentru educația și dezvoltarea capacităților la elevi se vor aplica:

- metode de transmitere și însușire a cunoștințelor (de comunicare, expositive, conversative etc.);
- metode de explorare și descoperire (directe, indirecte etc.);
- metode specifice învățământului muzical-artistic:
 - interactive de educație muzicală de predare-învățare;
 - ale acțiunii muzicale;
 - elaborării compoziției muzicale;
 - reflecției în contextul diverselor modalități de comunicare cu muzica;
 - orientării persoanei în mediul muzical.

Pentru facilitarea procesului de asimilare de către elevi a cunoștințelor, se recomandă consemnarea condițiilor de desfășurare a acțiunii didactice:

1.Organizarea activităților. Pentru buna organizare a procesului didactic ambii participanți necesită de a-și coordona activitățile. Sistematizarea eficientă a lecției influențează în mare măsură nivelul de formare a competențelor. Astfel, pe parcursul acestui proces se vor crea :

- condiții optime pentru buna colaborare dintre elev și profesor;
- un set de procese care duc la îmbunătățirea relațiilor dintre părți;
- un nivel de implicare a părților acționând în baza unor reguli și activități prestabilite.

2.Selectarea adecvată a metodelor de instruire. Pe lângă metodele de instruire și transmitere a cunoștințelor evocate anterior, se recomandă și cea de *problematizare*. Aplicarea acestei metode presupune parcurgerea etapelor: formularea problemei, studierea problemei, determinarea soluției și obținerea rezultatului final.

Conform acestei metode instruitul este pus în fața unor dificultăți create în mod deliberat și prin depășirea lor învață ceva nou. La crearea situațiilor de tip problemă se va ține cont de faptul că ea prezintă o dificultate pentru instruit, iar pentru a găsi soluția acesta va depune un efort intelectual.

Caracterul lecției la *Aplicarea elementelor notației muzicale I* poate fi variat, având diferite aspecte, însă structura tradițională a ei se va axa pe următoarele *forme de activități* specifice obiectului:

1. Expunerea conținutului tematic;
2. Obiective și exerciții;
3. Interpretarea la pian a elementelor limbajului muzical;
4. Analiza tematico-armonică a unui exercițiu, fragment sau creație muzicală în context sau separat.

Activități de învățare-evaluare:

Elementele constitutive a procesului de învățare-evaluare pot fi delimitate în contextul fiecărei lecții, în conformitate cu un anumit conținut, bazându-se pe diverse acțiuni:

- Explicarea comparată;
- Comentariile orale;

- Comunicarea impresiilor în scris sau oral;
- Audierea;
- Aprecierea valorică;
- Argumentarea;
- Comentarea afirmației.

Un rol important în însușirea și consolidarea materialului studiat îi revine **procesului de autoinstruire**. El se propune de a fi inclus în planurile de lungă durată la disciplină, luând în considerație volumul și formele lucrului de sine stătător, cu repartizarea proporțională și evaluarea permanentă a tuturor formelor de activitate din cadrul lecției.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Principalele atribuții ale evaluării la disciplina *Teoria muzicii* constau în măsurarea și autoreglarea eficientă a procesului de învățământ. Cu acest scop este necesar să se pună accentul pe :

- competențele achiziționate;
- progresul realizat;
- produsele activității elevilor.

Pentru a selecta cât mai multe date relevante, privitor la performanțele obținute de elevi, este oportun de a aplica metode și instrumente complementare de evaluare pe lângă cele tradiționale. Evaluarea asigură evidențierea cantității cunoștințelor dobândite, valoarea, nivelul, performanțele și eficiența acestora la un moment dat.

În cadrul disciplinei respective rămân în vigoare *metodele și tehnicile de evaluare* tradiționale precum:

- Chestionarea;
- Testele orale;
- Interogarea frontală;
- Testele scrise;
- Proiectul;
- Autoevaluarea;
- Metodele complementare etc.

Ele au drept scop final dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și sistematizare a cunoștințelor, urmărind intenția de formare a abilităților și competențelor de comunicare prin utilizarea limbajului specific profesiei.

În valorificarea metodelor de evaluare este necesar să se țină cont de obiectivele sarcinilor și criteriile de evaluare a produselor solicitate la elevi. Pe lângă acestea, evaluarea îndeplinește și alte funcții:

- ✓ **de apreciere** a performanțelor atinse de elevi;
- ✓ **de diagnosticare** a deficiențelor de învățare a elevilor;
- ✓ **de prognoză** a performanțelor viitoare ale elevilor;

- ✓ **de feedback** continuu, care asigură îmbunătățirea permanentă a predării-învățării;
- ✓ **de selecție** a elevilor pentru participare la concursuri naționale și internaționale;
- ✓ **de formare** la elevi a imaginii de sine și a capacității de autoevaluare.

În conformitate cu metodele de evaluare, aplicate în cadrul disciplinei, este preferabil de a urma și anumite *etape de evaluare* care se bazează pe:

- ✓ Determinarea scopului evaluării;
- ✓ Determinarea criteriilor de evaluare;
- ✓ Elaborarea sau selectarea instrumentelor de evaluare (cu ce va fi colectată informația de constatare);
- ✓ Confruntarea informației acumulate cu criteriile prestabilite;
- ✓ Culegerea informației cu ajutorul instrumentelor de evaluare;
- ✓ Formularea recomandărilor pentru deciziile posibile.

Evaluarea curriculumului centrat pe competențe, propune transferarea accentului de pe evaluarea rezultatelor finale ale învățării asupra procesului de învățare. Spre deosebire de modelul *clasic* care impune evaluarea performanțelor finale ale elevilor, modernizarea ne orientează spre evaluarea bazată pe legătura dintre experiențele concrete din viață și ceea ce se învață la lecție. Testul sau proba finală nu vor fi prioritare în motivația pedagogică. Clasamentul celor mai bune cunoștințe pot fi substituite și de o serie de alte activități ce vor încuraja *autoaprecierea* și *autosugestia*. La acest compartiment se recomandă de a utiliza *metoda alternativă* de evaluare în cadrul lucrului individual al elevului și anume constituirea *portofoliului*. Alegerea elementelor ce formează portofoliul elevului este realizată de către profesor, astfel încât acestea să ofere informații concludente privind pregătirea, evoluția, atitudinea; sau de elev, pe considerente de performanțe, preferințe etc. Conținutul unui portofoliu este reprezentat de rezultatele la: lucrări practice, studiul individual, investigații, referate și proiecte, activitatea extracurriculară, chestionare de atitudini etc.

Extensia conceptului de evaluare de la *clasic* spre cel *constructiv* va urmări și **alte tipuri** de evaluare precum:

- ✓ autoevaluarea;
- ✓ evaluarea reciprocă;
- ✓ evaluarea dirijată de profesor.

La disciplina *Teoria muzicii* prin metodele tradiționale (obiectiv-directe) se va evalua:

- ✓ Volumul de cunoștințe teoretice, practice acumulate de elevi;
- ✓ Capacitatea de a interpreta la pian elementele limbajului teoretic studiate în cadrul disciplinei;
- ✓ Cunoașterea bazelor teoretice ale artei muzicale;
- ✓ Capacitatea de analiză/aplicare a cunoștințelor în activitate practică;
- ✓ Performanțele obținute în activitatea de învățare/predare/autoevaluare;
- ✓ Nivelul evoluției în dinamica aptitudinilor muzicale.

Însă prin metode complementare (intuitiv-indirecte) se vor aprecia:

- ✓ Atitudinea elevilor față de arta muzicală, profesia aleasă;
- ✓ Pasiunea pentru muzică;
- ✓ Activitatea extracurriculară;
- ✓ Nivelul general de cunoaștere a evenimentelor actuale: sociale, politice, economice, tehnologice, culturale etc.

La *Aplicarea elementelor notației muzicale I* este planificată și *proba scrisă*. Cu acest scop, sunt elaborate **criteriile de evaluare** pentru aprecierea rezultatului final al produsului ce vizează:

- ✓ construirea corectă a elementelor limbajului muzical (gamelor, intervalelor, acordurilor, modurilor etc.);
- ✓ rezolvarea corectă a elementelor limbajului muzical;
- ✓ aprecierea corectă a elementelor limbajului muzical, separat sau în contextul unei creații muzicale: tonalităților, intervalelor, nuanțelor dinamice, abrevierilor notației muzicale, modurilor diatonice ale muzicii populare etc.
- ✓ notarea corectă a elementelor limbajului muzical;
- ✓ gruparea corectă a duratelor unui text muzical sau dicteu.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Denumire modul	Mijloace recomandate
Pentru orele teoretico-practice	Cabinet acustic, auditoriu cu mobilier, instrument muzical (pian), tablă cu rechizitele necesare, documente școlare (manuale, creații muzicale, caiete), rechizite școlare; registrul profesorului, mijloace tehnice etc.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Surse bibliografice de bază

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Giuleanu V. <i>Curs de teoria muzicii însoțit de solfegii aplicative</i> . București: Editura Fundației România de Mâine, 2003.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
2.	Giuleanu V., Iușceanu V. <i>Tratat de teorie a muzicii</i> . București: Editura Muzicală a Uniunii Compozitorilor din R.P.R., 1962.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
3.	Țurcanu L., Doga E. <i>Teoria muzicii</i> . Chișinău, 1991.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
4.	Țurcanu L., Țurcanu A. <i>Abecedarul muzicii și solfegiu, cl. I-II, III-IV</i> , ediția I. Chișinău, 1989.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
5.	Țurcanu L., Țurcanu A. <i>Abecedarul muzicii și solfegiu, cl. I-II</i> , ediția III-a. Chișinău, 2011.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”

6.	Алексеев Б. Задачи по гармонии. – Москва, 1976.	Biblioteca CEEA Ștefan Neaga
7.	Вахромеев В. <i>Элементарная теория музыки</i> (издание 7-е). Москва: Музыка, 1975.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
8.	Способин И. <i>Элементарная теория музыки</i> (издание 8-е). Москва: Музыка, 1984.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
9.	Фридкин Г. <i>Практическое руководство по музыкальной грамоте</i> . Москва: Музыка, 1988.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
10.	Хвостенко В. <i>Задачи и упражнения по элементарной теории музыки</i> . Москва: Музыка, 1973.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”

Surse bibliografice complementare

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Achiri I., Bolboceanu A. <i>Evaluarea standardelor educaționale</i> . Chișinău: Print-Caro, 2009.	Biblioteca BNM
2.	Alexandrescu D. <i>Teoria muzicii</i> . Vol. I. București: Kitti, 1997.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
3.	Bălan G. <i>Arta de a înțelege muzica</i> . București, 1970.	Biblioteca BNM
4.	Bălan G. <i>Sensurile muzicii. Compozitor, interpret, ascultător</i> . București, 1965.	Biblioteca BNM
5.	Bârlădeanu L. <i>Psihopedagogia artei. Educație estetică</i> . Iași: Polirom, 2001.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
6.	Bontaș I. <i>Pedagogie</i> . București: All, 1996.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
7.	Breazul G. <i>Învățământul muzical în Țara Românească: Pagini din istoria muzicii românești</i> . Vol. II. București, 1970.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
8.	Cerghit I. <i>Metode de învățământ</i> , ediția IV-a revăzută și adăugată. Iași: Polirom, 2006.	Biblioteca BNM
9.	Cerghit I. <i>Perfecționarea lecției în școala modernă</i> . București: Ed. didactică și pedagogică, 1983.	Biblioteca BNM
10.	Coroi E., Borș A., Morari M. <i>Conceptualizarea implementării și dezvoltare</i> . Chișinău, 2007.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
11.	<i>Educația centrată pe elev: Ghid metodologic</i> / Callo T., Paniș A., Andrițchi V. Chișinău: Print-Carp SRL, 2010.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
12.	Gagim I. <i>Dimensiunea psihologică a muzicii</i> . Iași: Timpul, 2003. ISBN 973-612-049-X.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
13.	Gagim I. <i>Știința și arta educației muzicale</i> . Chișinău: ARC, 1996. ISBN 9975-928-07-02.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
14.	Gagim I. <i>Omul în fața muzicii</i> . Bălți: Presa univ. bălțeană, 2000. ISBN 9975-9975-5-X.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
15.	Алексеев Б. <i>Элементарная теория музыки</i> .	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”

	Москва: Музыка, 1986.	
16.	Апраксина О. <i>Музыкальное воспитание в школе</i> , Вып. 1-17. Москва, 1982.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
17.	Вахромеев В. <i>Элементарная теория музыки</i> (издание 7-е). Москва: Музыка, 1975.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
18.	Далматов Н. <i>Музыкальная грамота и сольфеджио</i> . Москва: Музыка, 1965.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
19.	Красинская Л., Уткин В. <i>Элементарная теория музыки</i> . Москва: Музыка, 1983.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
20.	Максимов С. <i>Музыкальная грамота</i> . Москва: Музыка, 1979.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
21.	Островский А. <i>Курс теории музыки</i> (издание 3-е). Ленинград: Музыка, 1988.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”
22.	Столяр З., Ткач Е. <i>Теория элементарă а музичий</i> . Кишинэу: Картя молдовеняскэ, 1971.	Biblioteca CEEA „Ștefan Neaga”